

The Potential and Impact of the Expansion of Cattle Pastures on the Economy in Phonthong District, Luang Prabang Province

Vongphet THONGLANIVONG¹, Vongpasith CHANTHAKHOUN², Amphone PHASOUK³,
Thanousinh Kandee⁴ and Somsay PHOVISAY^{6*}

Faculty of Agriculture and Forest Resource, Souphanouvong University, Lao PDR

***Correspondence:** Vongphet
THONGLANIVONG, Faculty of
Agriculture and Forest Resource,
Souphanouvong University,
Tel: 020 58295559,
somsaypho@su.edu.la

Article Info:

Submitted: June 25, 2025

Revised: June 30, 2025

Accepted: July 10, 2025

Abstract:

This study investigates the economic potential and environmental impacts of expanding cattle pastures in Phonthong District, Luang Prabang Province, Laos, located approximately 232 kilometers from the provincial capital. Cattle farming has been identified as a strategic livelihood development priority for the district. The research aims to assess both the benefits and challenges associated with pasture expansion. A mixed-methods approach was used, collecting data from 142 cattle-raising households in four villages Na Son, Na Luang, Pung Hon, and Pak Eum through structured interviews and attitude scoring. Descriptive statistics were employed for analysis, and group differences were examined using one-way ANOVA at a 95% confidence level. Findings revealed a high overall perception of cattle farming potential (mean = 4.27). Market potential was rated highest (4.60), followed by economic benefits (4.41), policy and geographic conditions (4.20), and knowledge and capability (3.92). Perceived environmental impacts were generally low (mean = 1.67), with slightly higher concerns about land and forest areas (mean = 1.91). Demographic variables such as gender, age, education, marital status, occupation, family size, labor force, and herd size showed no significant differences in perception. However, differences were found among villages. Pung Hon rated the highest potential (mean = 4.57), followed by Na Son (4.20), Na Luang (4.19), and Pak Eum (4.14). Perceptions of environmental impact varied significantly by herd size: small-scale farmers (1–5 cattle) reported "very low" impacts (mean = 1.47), while large-scale farmers (40+ cattle) reported "moderate" impacts (mean = 2.66) ($p < 0.05$). The study concludes that cattle expansion strategies should be tailored to each village's conditions, with environmental management focused on large-scale operations. The findings provide valuable guidance for creating policies that support sustainable economic growth in Phonthong's cattle industry.

Keywords: Cattle farming, Economic potential, Environmental impact, Sustainable development, Luang Prabang Province

1. ພາກສະໜີ

ເມືອງໂພນທອງເປັນເມືອງຜູ້ດອຍທີ່ມີທ່າແຮງດ້ານການກະສິກໍາ ໂດຍສະເພາະແມ່ນການລ້ຽງສັດໃຫຍ່ ໃນນັ້ນທ່າແຮງທາງດ້ານເສດຖະກິດທີ່ສໍາຄັນແມ່ນມາຈາກການລ້ຽງງົວ ເມືອງໂພນທອງຕັ້ງຢູ່ຫ່າງຈາກເທດສະບານແຂວງຫຼວງພະບາງປະມານ 232 km ລະຫວ່າງເສັ້ນຂະໜານເໜືອທີ່ 21° 29' 18"N ຫາ 21° 08' 54"N ແລະ ເສັ້ນແວງຕາເວັນອອກທີ່ 102° 44' 04"E ຫາ 103° 24' 56"E ຈັດຢູ່ໃນເມືອງຫ່າງໄກສອກຫຼີກຂອງແຂວງຫຼວງພະບາງ ນີ້ສະທ້ອນໃຫ້ເຫັນທັງສິ່ງທ້າທາຍ ແລະ ໂອກາດໃນການພັດທະນາເມືອງຊົນນະບົດໃນ ສປປ

ລາວ ໃນກອງປະຊຸມໃຫຍ່ຄັ້ງທີໜຶ່ງຂອງອົງຄະນະພັກເມືອງໂພນທອງໄດ້ກໍານົດການລ້ຽງງົວເປັນບຸລິມະສິດອັນດັບໜຶ່ງສໍາລັບການພັດທະນາອາຊີບ ແລະ ສ້າງລາຍຮັບ ເພາະເຫັນວ່າເປັນທ່າແຮງສໍາຄັນໃນການສ້າງລາຍຮັບ ແລະ ຫຼຸດຜ່ອນຄວາມທຸກຍາກຂອງປະຊາຊົນຢ່າງເປັນກ້າວໆ (ແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ເມືອງໂພນທອງ, 2015). ການຈັດບຸລິມະສິດນີ້ສະທ້ອນເຖິງການຮັບຮູ້ທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນໃນຫົວອາຊີຕາເວັນອອກສຽງໃຕ້ກ່ຽວກັບທ່າແຮງທາງເສດຖະກິດຂອງການລ້ຽງສັດ ໂດຍສະເພາະໃນເຂດຊົນນະບົດທີ່ການເຮັດກະສິກໍາແບບຫຼາກຫຼາຍ ມີຄວາມ

ສຳຄັນຕໍ່ຄວາມເຂັ້ມແຂງທາງເສດຖະກິດ (Delgado et al., 1999; Kande et al., 2024; Pica-Ciamarra & Otte, 2008).

ການລ້ຽງງົວໄດ້ກາຍເປັນສ່ວນໜຶ່ງທີ່ສຳຄັນຂອງລະບົບກະສິກຳຂອງລາວມາເປັນເວລາດົນນານ ເຊິ່ງມີບົດບາດຢ່າງຫຼວງຫຼາຍຕໍ່ການດຳລົງຊີວິດໃນຊຸມນະບົດ ແລະ ຄວາມໝັ້ນຄົງດ້ານສະບຽງອາຫານ (Nampanya et al., 2016). ໃນຂະແໜງການລ້ຽງສັດກວມເອົາປະມານ 16% ຂອງ GDP ກະສິກຳຂອງປະເທດ ເຖິງແມ່ນວ່າການຜະລິດສ່ວນໃຫຍ່ຍັງເປັນລະບົບຄົວເຮືອນຂະໜາດນ້ອຍ ທີ່ມີບັດໄຈການຜະລິດຈຳກັດ ແລະ ຜະລິດຕະພາບຕ່ຳ (Phonvisay & Manolom, 2019). ໃນການລ້ຽງງົວລະບົບແບບດັ້ງເດີມເຫຼົ່ານີ້ ງົວຖືໄດ້ວ່າເຮັດໜ້າທີ່ຄ້າຍຄືກັບ "ທະນາຄານທີ່ມີຊີວິດ" ສຳລັບຄົວເຮືອນໃນຊຸມນະບົດ ເປັນການເກັບຮັກສາຊັບສິນທີ່ສາມາດຂາຍອອກໄດ້ໃນຍາມສຸກເສີນ ຫຼື ເພື່ອຈ່າຍຄ່າໃຊ້ຈ່າຍທີ່ສຳຄັນເຊັ່ນ: ງານແຕ່ງດອງ ຫຼື ຄ່າປິ່ນປົວສຸຂະພາບ (CDAIS, 2018). ອີງໃສ່ສະພາບເສດຖະກິດໃນພາກພື້ນ ໄດ້ສ້າງແຮງຈູງໃຈສຳລັບການຂະຫຍາຍການລ້ຽງງົວ ເຊິ່ງມີຄວາມຕ້ອງການຊຶ້ນງົວທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນຈາກປະເທດເພື່ອນບ້ານຄືຈີນ ແລະ ຫວຽດນາມ ໄດ້ສະທ້ອນໃຫ້ເຫັນໂອກາດໃນການສົ່ງອອກສັດທີ່ສ້າງກຳໄລໄດ້ອີກຕື່ມ (Alexander et al., 2017). ທ່າແຮງຂອງຕະຫຼາດນີ້ໄດ້ຮັບການຮັບຮູ້ຢ່າງເປັນທາງການຈາກລັດຖະບານລາວ ເຊິ່ງກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ມີເປົ້າໝາຍເພີ່ມມູນຄ່າການສົ່ງອອກສັດລ້ຽງຈາກ 50 ລ້ານໂດລາສະຫະລັດໃນປີ 2015 ເປັນ 300 ລ້ານໂດລາສະຫະລັດພາຍໃນປີ 2025 (MAF, 2015). ລະບົບການລ້ຽງງົວທີ່ໄດ້ຮັບການປັບປຸງ ສາມາດເພີ່ມລາຍຮັບຂອງຄົວເຮືອນໃນຊຸມນະບົດໄດ້ຢ່າງຫຼວງຫຼາຍ ໂດຍການຄົ້ນຄວ້າໄດ້ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າ ການສົ່ງເສີມຈາກໜ່ວຍງານພາຍນອກໃນກິດຈະກຳການລ້ຽງງົວ ສາມາດເພີ່ມລາຍຮັບຂອງຄົວເຮືອນຈາກການຂາຍງົວໄດ້ເຖິງ 60% ໃນຊ່ວງໄລຍະເວລາສອງປີ (Nampanya et al., 2016).

ການຂະຫຍາຍຕົວຂອງການລ້ຽງງົວໃນລາວ ແມ່ນຢູ່ໃນບໍລິບົດຂອງພາກພື້ນທີ່ກວ້າງຂວາງກວ່າ ເຊິ່ງ Wassenaar et al. (2007) ໄດ້ລະລາຍງານວ່າການການລ້ຽງສັດ ສາມາດຂັບເຄື່ອນການເຕີບໂຕທາງເສດຖະກິດ, ການຂະຫຍາຍຕົວຂອງຕົວເມືອງ ແລະ ການປ່ຽນແປງຮູບແບບການບໍລິໂພກໄດ້. ການຂະຫຍາຍຕົວນີ້ໄດ້ສ້າງຜົນກະທົບຫຼາຍດ້ານລວມທັງການປ່ອຍອາຍພິດເຮືອນແກ້ວ (Gerber et al., 2013). ການເພີ່ມການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງຊາວກະສິກອນຂະໜາດນ້ອຍໃນການຜະລິດທີ່ເນັ້ນຕະຫຼາດ (Alexander et al., 2017) ແລະ ການຮັບເອົາເຕັກໂນໂລຢີການປັບປຸງແນວພັນທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນ (Cramb, 2020). ຢູ່ໃນສປປ ລາວ ຜົນການຄົ້ນຄວ້າໄດ້ສັງເກດຜົນກະທົບທີ່ສຳຄັນຈາກການເຕີບໂຕຂອງຂະແໜງງົວ ລວມທັງການປ່ຽນແປງຮູບແບບການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ (Vongsiharath, 2011), ການເຊື່ອມໂຍງຜູ້ຜະລິດຂະໜາດນ້ອຍເຂົ້າສູ່ຊ່ອງທາງຕະຫຼາດຢ່າງເປັນທາງການຫຼາຍຂຶ້ນ (Alexander et al., 2017) ແລະ ການຂະຫຍາຍເຄືອຂ່າຍການຄ້າຂາຍຂ້າມຊາຍແດນ (Subharat et al., 2022).

ໃນດ້ານດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມຂອງການຂະຫຍາຍທົ່ງຫຍ້າລ້ຽງງົວຕ້ອງໄດ້ຮັບການພິຈາລະນາຢ່າງຮອບຄອບ ການຂະຫຍາຍທົ່ງຫຍ້າໃນສປປ ລາວ ໄດ້ມີການພົວພັນໃນການຫັນປ່ຽນປ່າໄມ້ ເຊິ່ງ Lestrel et al. (2012) ໄດ້ລາຍງານວ່າການຂະຫຍາຍການລ້ຽງສັດເປັນໜຶ່ງໃນບັດໄຈທີ່ພາໃຫ້ເກີດການສູນເສຍປ່າໄມ້ໃນເຂດພູດອຍຂອງລາວ ການຄຸ້ມຄອງທົ່ງຫຍ້າທີ່ບໍ່ເໝາະສົມເປັນສາເຫດພາໃຫ້ເກີດການເຊາະເຈື່ອນຂອງດິນ ແລະ ການເຊື່ອມໂຊມໃນບາງພື້ນທີ່ (Phouyavong et al., 2019). ຜົນກະທົບທາງອ້ອມຕໍ່ຊັບພະຍາກອນນ້ຳກໍ່ເພີ່ມຂຶ້ນ ໂດຍ

ສະເພາະໃນເຂດທົ່ງຫຍ້າໃນລະດູແລ້ງ (Gerber et al., 2005). ຜົນກະທົບເຫຼົ່ານີ້ສ້າງຜົນກະທົບດ້ານລົບ ຕໍ່ເປົ້າໝາຍໃນການເພີ່ມເນື້ອທີ່ປົກຫຸ້ມປ່າໄມ້ໃຫ້ໄດ້ 70% ຂອງເນື້ອທີ່ດິນທັງໝົດຂອງປະເທດພາຍໃນປີ 2025 ເຊິ່ງຈຳເປັນຕ້ອງມີວິທີການຈັດການທີ່ເໝາະສົມ ເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບຕໍ່ສະພາບແວດລ້ອມ.

ເຖິງແມ່ນວ່າຈະມີທ່າແຮງດ້ານເສດຖະກິດ ການລ້ຽງງົວໃນເມືອງໂພນທອງຍັງປະເຊີນກັບຂໍ້ຈຳກັດຫຼາຍຢ່າງທີ່ເຮັດໃຫ້ການປະກອບສ່ວນຂອງມັນຕໍ່ການພັດທະນາເສດຖະກິດທ້ອງຖິ່ນມີຂໍ້ຈຳກັດ: ການຫຼຸດລົງຂອງທົ່ງຫຍ້າທີ່ມີຄຸນນະພາບຍ້ອນການນຳໃຊ້ທີ່ດິນທີ່ແຂງຂັນກັນ (Vongsiharath, 2011), ຜະລິດຕະພາບຕ່ຳຂອງລະບົບການລ້ຽງແບບປ່ອຍຕາມທຳມະຊາດ (Phonvisay et al., 2019), ສິ່ງທ້າທາຍໃນການເຂົ້າເຖິງຕະຫຼາດທີ່ມີກຳໄລ (Alexander et al., 2017), ການບໍລິການສົ່ງເສີມກະສິກຳທີ່ຍັງບໍ່ພັດທະນາເທົ່າທີ່ຄວນ ແລະ ການເຂົ້າເຖິງການບໍລິການສັດຕະວະແພດທີ່ຈຳກັດ ໂດຍມີພຽງແຕ່ 2% ຂອງບ້ານໃນຊຸມນະບົດທີ່ສາມາດເຂົ້າເຖິງຄລີນິກສັດຕະວະແພດ (Napasirth & Napasirth, 2018). ນອກຈາກນັ້ນຍັງມີຄວາມສ່ຽງຕໍ່ພະຍາດຂ້າມຊາຍແດນໂດຍສະເພາະພະຍາດປາກເປື້ອນລົງເລັບ ເຊິ່ງມີການຄາດຄະເນການສູນເສຍ 1,124 ໂດລາສະຫະລັດຕໍ່ຄົວເຮືອນໃນຊ່ວງການລະບາດຢູ່ແຂວງຫຼວງພະບາງ ກວມເອົາປະມານ 60% ຂອງລາຍຮັບປະຈຳປີຂອງຄົວເຮືອນ (Nampanya et al., 2016).

ດັ່ງນັ້ນ, ການສຶກສາຄັ້ງນີ້ມີຈຸດປະສົງເພື່ອປະເມີນທ່າແຮງທາງເສດຖະກິດ ແລະ ຜົນກະທົບຂອງການຂະຫຍາຍທົ່ງຫຍ້າລ້ຽງງົວໃນເມືອງໂພນທອງ ໂດຍເນັ້ນໃສ່ແນວທາງການພັດທະນາແບບຍືນຍົງທີ່ເພີ່ມຜົນປະໂຫຍດຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ. ການຄົ້ນຄວ້າກວມເອົາສະຖານະພາບໃນປະຈຸບັນ ແລະ ການປະກອບສ່ວນທາງເສດຖະກິດຂອງການຜະລິດງົວ, ປະເມີນທ່າແຮງຂອງທີ່ດິນສຳລັບການຂະຫຍາຍທົ່ງຫຍ້າທີ່ຍືນຍົງ, ປະເມີນຜົນປະໂຫຍດທາງເສດຖະກິດທີ່ອາດເກີດຂຶ້ນໃນຫຼາຍລະດັບ, ລະບຸການພິຈາລະນາດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ ເພື່ອເປັນຂໍ້ສະເໜີແນະສຳລັບການພັດທະນາທົ່ງຫຍ້າລ້ຽງງົວທີ່ຍືນຍົງ ແລະ ມີຄວາມອາດສາມາດທາງເສດຖະກິດ.

2. 3. ວິທີການຄົ້ນຄວ້າ

2.1 ປະຊາກອນ ແລະ ກຸ່ມຕົວຢ່າງ

ການສຶກສາຄັ້ງນີ້ໄດ້ນຳໃຊ້ອຸປະກອນ ແລະ ເຄື່ອງມືຫຼາຍຢ່າງເພື່ອຮັບປະກັນການເກັບກຳຂໍ້ມູນຢ່າງມີປະສິດທິພາບ. ເຄື່ອງມືທີ່ໃຊ້ໃນການຄົ້ນຄວ້າປະກອບມີກ້ອງຖ່າຍຮູບດິຈິຕອນສຳລັບການບັນທຶກພາກສະໜາມ, ຄອມພິວເຕີສ່ວນບຸກຄົນສຳລັບການປະມວນຜົນ ແລະ ວິເຄາະທາງສະຖິຕິ SPSS version 17.0 (SPSS Inc., 2008).

2.2 ເຄື່ອງມືທີ່ໃຊ້ໃນການເກັບກຳຂໍ້ມູນ

ການຄົ້ນຄວ້ານີ້ໄດ້ນຳໃຊ້ວິທີການແບບປະສົມປະສານລະຫວ່າງການເກັບກຳຂໍ້ມູນດ້ານປະລິມານ ແລະ ຄຸນນະພາບ ເພື່ອປະເມີນທ່າແຮງ ແລະ ຜົນກະທົບຂອງການຂະຫຍາຍທົ່ງຫຍ້າລ້ຽງງົວຕໍ່ເສດຖະກິດຂອງເມືອງໂພນທອງ. ແບບສອບຖາມການຄົ້ນຄວ້າແມ່ນປະກອບກັດ້ວຍ 4 ພາກໂດຍປະກອບມີ: ຂໍ້ມູນສ່ວນທົ່ວໄປບຸກຄົນ, ມຸມມອງທ່າແຮງການລ້ຽງງົວເປັນເສດຖະກິດ, ຜົນກະທົບຂອງການຂະຫຍາຍທົ່ງຫຍ້າລ້ຽງງົວ ແລະ ຂໍ້ສະເໜີແນະ.

2.3 ວິທີການເກັບກຳຂໍ້ມູນພາກສະໜາມຂອງປະຊາຊົນຜູ້ລ້ຽງງົວ

ການເກັບກຳຂໍ້ມູນພາກສະໜາມແມ່ນດຳເນີນໃນບ້ານເປົ້າໝາຍຄື: ບ້ານນາຊອນ, ບ້ານນາຫຼວງ, ບ້ານປຸງຮ້ອນ, ແລະບ້ານປາກອີມ. ຂະໜາດຂອງກຸ່ມຕົວຢ່າງໄດ້ກຳນົດໂດຍນຳໃຊ້ສູດຂອງ Yamane (1973) ໃນລະດັບຄວາມເຊື່ອໝັ້ນ 95% ໂດຍໄດ້ດຳເນີນເປັນເວລາ 6

ເດືອນ (ກໍລະກົດ-ທັນວາ 2024) ໂດຍໃຊ້ແບບສອບຖາມໃນການເກັບຂໍ້ມູນໃນ 4 ບ້ານເປົ້າໝາຍ ເຊິ່ງໄດ້ຈັດໂຄງສ້າງແບບສອບຖາມເປັນ 4 ພາກຫຼັກປະກອບດ້ວຍ ພາກທີໜຶ່ງເປັນຂໍ້ມູນທົ່ວໄປຂອງຜູ້ຕອບແບບສອບຖາມ, ພາກທີ 2 ທ່າແຮງການລ້ຽງງົວເປັນເສດຖະກິດ, ພາກທີ 3 ຜົນກະທົບຂອງການລ້ຽງງົວຕໍ່ສະພາບແວດລ້ອມຈາກການຂະຫຍາຍທົ່ງຫຍ້າລ້ຽງສັດ ແລະ ພາກທີ 4 ຂໍ້ແນະນຳເພີ່ມເຕີມຈາກຜູ້ຕອບແບບສຳພາດ. ໂດຍເນັ້ນສຳພາດປະຊາຊົນຜູ້ລ້ຽງງົວຕົວຈິງກ່ຽວກັບກ່ຽວກັບຂໍ້ມູນພື້ນຖານ, ທັດສະນະຄະດີ ແລະ ມຸມມອງຂອງຊາວກະສິກອນ.

2.4 ການວິເຄາະຂໍ້ມູນ

ຂໍ້ມູນດ້ານປະລິມານຈາກການສຳຫຼວດຄົວເຮືອນແມ່ນໄດ້ວິເຄາະສະຖິຕິພັນລະນາ ປະກອບດ້ວຍສ່ວນຮ້ອຍ, ຄ່າສະເລ່ຍ, ແລະ ຄ່າຜັນປ່ຽນມາດຕະຖານ (S.D) ແລະ ການແປຄວາມໝາຍດັດແປງຕາມວິທີຂອງ Norbouasamai et al. (2023) ດັ່ງນີ້: ຄ່າສະເລ່ຍ 4.51-5.00 ໝາຍເຖິງ ມີລະດັບຫຼາຍທີ່ສຸດ, ຄ່າສະເລ່ຍ 3.51-4.50 ໝາຍເຖິງມີລະດັບຫຼາຍ, ຄ່າສະເລ່ຍ 2.51-3.50 ໝາຍເຖິງລະດັບປານກາງ, ຄ່າສະເລ່ຍ 1.51-2.50 ໝາຍເຖິງລະດັບໜ້ອຍ ແລະ ຄ່າສະເລ່ຍ 1.00-1.50 ລະດັບໜ້ອຍທີ່ສຸດ.

ການໃຊ້ສະຖິຕິເຊິ່ງອ້າງອີງ ໃຊ້ສົມມຸດຕິຖານເພື່ອທົດສອບຄວາມສຳພັນລະຫວ່າງຄ່າຕົວແປອິດສະຫຼະ (Independence variables) ກັບຕົວແປຕາມ (Dependence variables) ເພື່ອຫາຄວາມສຳພັນລະຫວ່າງຕົວແປອິດສະຫຼະທັງ 2 ກຸ່ມໄດ້ແກ່: ທ່າແຮງການລ້ຽງງົວເປັນເສດຖະກິດປະກອບດ້ວຍທ່າແຮງດ້ານນະໂຍບາຍ, ທ່າແຮງດ້ານສະພາບພື້ນທີ່, ທ່າແຮງດ້ານຄວາມຮູ້ ແລະ ຄວາມສາມາດ, ທ່າແຮງດ້ານເສດຖະກິດ ແລະ ທ່າແຮງດ້ານຕະຫຼາດ. ດ້ານຜົນກະທົບຂອງການລ້ຽງງົວຕໍ່ສະພາບແວດລ້ອມ ຈາກການຂະຫຍາຍທົ່ງຫຍ້າລ້ຽງສັດປະກອບດ້ວຍຜົນກະທົບຕໍ່ສະພາບພື້ນທີ່ ແລະ ປ່າໄມ້, ຜົນກະທົບຕໍ່ແຫຼ່ງນ້ຳ ແລະ ຜົນກະທົບຕໍ່ອາກາດ ຕໍ່ປັດໃຈລັກສະນະສ່ວນບຸກຄົນ 10 ຕົວແປໄດ້ແກ່: 1) ເພດ, 2) ອາຍຸ, 3) ລະດັບການສຶກສາ, 4) ສະຖານະພາບ, 5) ອາຊີບ, 6) ຈຳນວນສະມາຊິກໃນຄອບຄົວ, 7) ຈຳນວນແຮງງານກະສິກຳ 8) ຈຳນວນງົວ, 9) ບ້ານ. ໂດຍຂໍ້ມູນດັ່ງກ່າວຈະໄດ້ລວບລວມ, ຮຽບຮຽງເພື່ອນຳມາວິເຄາະໂດຍຄອມພິວເຕີ ໂປຣແກມ SPSS. ເພື່ອວິເຄາະຂໍ້ມູນສະຖິຕິວິເຄາະຄວາມແຕກຕ່າງຂອງແຕ່ລະປັດໃຈດ້ວຍການວິເຄາະຄວາມແຕກຕ່າງດ້ວຍວິທີ One-way ANOVA ແລະ ປຽບທຽບຄ່າສະເລ່ຍດ້ວຍວິທີ Duncan's Multiple Range Test ($P>0.05$)

3. ຜົນໄດ້ຮັບ

3.1 ຂໍ້ມູນທົ່ວໄປຂອງຜູ້ຕອບແບບສອບຖາມ

ການສຳຫຼວດຄັ້ງນີ້ເກັບກຳຂໍ້ມູນຈາກຜູ້ຕອບແບບສອບຖາມທັງໝົດ 142 ຄົນ ຈາກ 4 ບ້ານຂອງເມືອງໂພນທອງ ດ້ານອາຍຸ ແລະ ເພດສ່ວນໃຫຍ່ເປັນຊາຍ 93 ຄົນ (65.49%) ແລະ ຍິງ 49 ຄົນ (34.51%). ໃນດ້ານອາຍຸ ກຸ່ມອາຍຸ 40-49 ປີມີຈຳນວນຫຼາຍທີ່ສຸດ 56 ຄົນ (39.44%) ຕາມດ້ວຍກຸ່ມອາຍຸ 30-39 ປີ 42 ຄົນ (29.58%). ລະດັບການສຶກສາ ແລະ ອາຊີບ ຜູ້ຕອບແບບສອບຖາມສ່ວນໃຫຍ່ຈົບການສຶກສາຢູ່ລະດັບປະຖົມ ຫຼື ຕ່ຳກວ່າ 91 ຄົນ (64.08%) ແລະ ຈົບມັດທະຍົມສຶກສາຕອນຕົ້ນ 34 ຄົນ (23.94%). ຂະໜາດຄອບຄົວທີ່ສ່ວນໃຫຍ່ມີສະມາຊິກ 4-6 ຄົນ (67.61%) ແລະ 7-9 ຄົນ (22.54%). ມີແຮງງານທີ່ລ້ຽງງົວ 0-3 ຄົນຕໍ່ຄອບຄົວ (88.73%). ຈຳນວນສ່ວນໃຫຍ່ລ້ຽງງົວໃນຈຳນວນ 11-20 ໂຕ (33.80%) ຕາມດ້ວຍ 6-10 ໂຕ (24.65%) ຂໍ້ມູນນີ້ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າ ການລ້ຽງງົວໃນເມືອງໂພນທອງ

ສ່ວນໃຫຍ່ຍັງຢູ່ໃນລັກສະນະຂະໜາດນ້ອຍ ຫຼື ຂະໜາດກາງ (ຕາຕະລາງ 1).

3.2 ທ່າແຮງການລ້ຽງງົວເປັນເສດຖະກິດ

ຈາກການສຳຫຼວດພົບວ່າທ່າແຮງການລ້ຽງງົວເປັນເສດຖະກິດໃນເມືອງໂພນທອງໂດຍລວມຢູ່ໃນລະດັບຫຼາຍ ມີຄ່າສະເລ່ຍ 4.27 (S.D=0.92). ທ່າແຮງດ້ານຕະຫຼາດ ເປັນຈຸດແຂງທີ່ສຸດດ້ວຍຄ່າສະເລ່ຍ 4.60 ຢູ່ໃນລະດັບຫຼາຍທີ່ສຸດ (S.D=0.65). ຕະຫຼາດເປີດກວ້າງດ້ວຍຄວາມຕ້ອງການສູງທັງພາຍໃນ ແລະ ສົ່ງອອກລາຄາງົວດີ ການເຂົ້າເຖິງຕະຫຼາດສະດວກ ລວມເຖິງຜົນຕອບແທນທີ່ດີກວ່າການລ້ຽງສັດຊະນິດອື່ນໆ. ທ່າແຮງດ້ານເສດຖະກິດ ມີຄະແນນຮອງລົງມາຢູ່ທີ່ 4.41 ໃນລະດັບຫຼາຍ (S.D=0.89). ເນື່ອງຈາກການລ້ຽງງົວມີບົດບາດເປັນແຫຼ່ງລາຍຮັບຫຼັກ, ຊ່ວຍຫຼຸດຜ່ອນຄວາມທຸກຍາກ, ເສີມຄວາມໝັ້ນຄົງທາງການເງິນ ແລະ ເປັນຊັບສິນສະສົມຄອບຄົວທີ່ສາມາດສືບທອດໄດ້. ທ່າແຮງດ້ານນະໂຍບາຍ ແລະ ທ່າແຮງດ້ານສະພາບພື້ນທີ່ ມີຄະແນນເທົ່າກັນຢູ່ທີ່ 4.20 ໃນລະດັບຫຼາຍ. ດ້ານນະໂຍບາຍມີຄ່າຜັນປ່ຽນມາດຕະຖານຫຼາຍກວ່າ (S.D=1.05) ສະແດງໃຫ້ເຫັນເຖິງຄວາມຄິດເຫັນແຕກຕ່າງກັນຫຼາຍກ່ຽວກັບປະສິດທິຜົນຂອງນະໂຍບາຍຈາກພາກລັດ. ໃນຂະນະທີ່ທ່າແຮງດ້ານສະພາບພື້ນທີ່ມີຄ່າ S.D ຕ່ຳກວ່າເລັກນ້ອຍ (0.93) ຊຶ່ງສະແດງຜູ້ຕອບແບບສອບຖາມມີຄວາມເຫັນຄ້າຍຄືກັນໃນໂຄງຮ່າງພື້ນຖານ. ທ່າແຮງດ້ານຄວາມຮູ້ ແລະ ຄວາມສາມາດມີຄະແນນຕ່ຳທີ່ສຸດທາງທຽບໃສ່ທ່າແຮງດ້ານອື່ນໆ ມີຄະແນນຢູ່ທີ່ 3.92 ແຕ່ຍັງຢູ່ໃນລະດັບຫຼາຍ (S.D=1.11) ສະທ້ອນເຖິງຄວາມແຕກຕ່າງກັນໃນຄວາມຮູ້ ແລະ ຄວາມສາມາດລະຫວ່າງບຸກຄົນ (ຕາຕະລາງ 2).

ຜົນການວິເຄາະສະຖິຕິພົບວ່າ ປັດໄຈດ້ານບຸກຄົນສ່ວນໃຫຍ່ບໍ່ສົ່ງຜົນຕໍ່ຄວາມແຕກຕ່າງໃນການປະເມີນທ່າແຮງການລ້ຽງງົວ. ທັງປັດໄຈດ້ານເພດ, ອາຍຸ, ລະດັບການສຶກສາ, ສະຖານະພາບ, ອາຊີບ, ຈຳນວນສະມາຊິກໃນຄອບຄົວ, ຈຳນວນແຮງງານທີ່ລ້ຽງງົວ ແລະ ຈຳນວນງົວທີ່ລ້ຽງ ລ້ວນແຕ່ບໍ່ມີຄວາມແຕກຕ່າງທາງສະຖິຕິ. ສິ່ງນີ້ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າທັດສະນະຕໍ່ທ່າແຮງການລ້ຽງງົວໄດ້ຮັບການຍອມຮັບຢ່າງກວ້າງຂວາງໃນທຸກກຸ່ມປະຊາກອນ ໂດຍບໍ່ຂຶ້ນກັບຄຸນລັກສະນະສ່ວນບຸກຄົນ, ສະທ້ອນເຖິງການຖ່າຍທອດຄວາມຮູ້ ແລະ ປະສົບການທີ່ດີພາຍໃນຊຸມຊົນ. ແນວໃດກໍຕາມມີພຽງປັດໄຈດຽວຄື ບ້ານທີ່ຢູ່ອາໄສ ($F=3.76$, $Sig.=0.01$) ທີ່ສົ່ງຜົນຕໍ່ຄວາມແຕກຕ່າງທາງສະຖິຕິ. ການປຽບທຽບຄ່າສະເລ່ຍພົບວ່າການປະເມີນທ່າແຮງການລ້ຽງງົວ. ກຸ່ມຢ່ອຍທີ 1 ບ້ານປາກອີມ (ຄ່າສະເລ່ຍ 4.14), ບ້ານນາຫຼວງ (ຄ່າສະເລ່ຍ 4.19) ແລະ ບ້ານນາຊ່ອນ (ຄ່າສະເລ່ຍ 4.20) ໂດຍທັງ 3 ບ້ານມີຄ່າສະເລ່ຍຢູ່ໃນລະດັບ “ຫຼາຍ” ແລະ ບໍ່ມີຄວາມແຕກຕ່າງກັນທາງສະຖິຕິ ($P>0.05$). ກຸ່ມຢ່ອຍທີ 2 ປະກອບມີບ້ານນາຊ່ອນ (ຄ່າສະເລ່ຍ 4.20) ແລະ ບ້ານປຸ້ງຮ້ອນ (ຄ່າສະເລ່ຍ 4.57) ຊຶ່ງບ້ານປຸ້ງຮ້ອນມີຄ່າສະເລ່ຍຢູ່ໃນລະດັບ “ຫຼາຍທີ່ສຸດ” ແຕ່ຄ່າສະເລ່ຍຂອງທັງສອງບ້ານບໍ່ແຕກຕ່າງກັນທາງສະຖິຕິ ($P<0.05$). ໜ້າສັງເກດວ່າບ້ານນາຊ່ອນປະກົດຢູ່ທັງສອງກຸ່ມຢ່ອຍ ເຮັດໜ້າທີ່ເປັນເໝືອນຕົວເຊື່ອມລະຫວ່າງກຸ່ມທີ່ມີຄ່າສະເລ່ຍຕ່ຳກວ່າ (ປາກອີມ, ນາຫຼວງ) ແລະ ກຸ່ມທີ່ມີຄ່າສະເລ່ຍສູງກວ່າ (ປຸ້ງຮ້ອນ). ສະຫຼຸບໄດ້ວ່າປະຊາຊົນບ້ານປຸ້ງຮ້ອນປະເມີນທ່າແຮງການລ້ຽງງົວສູງກວ່າບ້ານປາກອີມ ແລະ ບ້ານນາຫຼວງຢ່າງຊັດເຈນ ໃນຂະນະທີ່ບ້ານນາຊ່ອນຢູ່ໃນລະດັບກາງ. ຄວາມແຕກຕ່າງນີ້ອາດເນື່ອງມາຈາກສະພາບພູມສາດ, ຄວາມອຸດົມສົມບູນຂອງດິນ, ການເຂົ້າເຖິງທັງຫຍ້າ, ແລະ ປະສົບການໃນການລ້ຽງງົວທີ່ແຕກຕ່າງກັນໃນແຕ່ລະບ້ານ (ຕາຕະລາງ 3).

3.3 ການວິເຄາະຜົນກະທົບຂອງການລ້ຽງງົວຕໍ່ສະພາບແວດລ້ອມ ຈາກການຂະຫຍາຍທົ່ງຫຍ້າລ້ຽງສັດ

ຜົນກະທົບຂອງການລ້ຽງງົວຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມໃນເມືອງໂພນທອງ ໂດຍລວມຢູ່ໃນລະດັບ “ໜ້ອຍ” (ຄ່າສະເລ່ຍ 1.67 ດ້ວຍ S.D=0.97). ດ້ານທີ່ມີຜົນກະທົບໜ້ອຍທີ່ສຸດ ແມ່ນຜົນກະທົບຕໍ່ແຫຼ່ງນ້ຳ (ຄ່າສະເລ່ຍ 1.54) ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າການລ້ຽງງົວໃນປັດຈຸບັນບໍ່ກໍ່ໃຫ້ເກີດບັນຫາຮ້າຍແຮງຕໍ່ແຫຼ່ງນ້ຳທ້ອງຖິ່ນ. ຜົນກະທົບຕໍ່ສະພາບອາກາດ ມີຄ່າສະເລ່ຍ 1.57 ຢູ່ໃນລະດັບ “ໜ້ອຍ” ຜົນກະທົບຕໍ່ແຫຼ່ງນ້ຳ. ດ້ານທີ່ມີຜົນກະທົບຕົວເລກສູງສຸດໃນການສຶກສາຄັ້ງນີ້ ແມ່ນຜົນກະທົບຕໍ່ສະພາບຝື້ນທີ່ ແລະ ປ່າໄມ້ (ຄ່າສະເລ່ຍ 1.91) ຈັດຢູ່ ໃນລະດັບໜ້ອຍກໍຕາມ (ຕາຕະລາງ 4) ຜົນກະທົບຂອງການລ້ຽງງົວຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມໃນເມືອງໂພນທອງ ບໍ່ມີບັນຫາສິ່ງແວດລ້ອມຮ້າຍແຮງທີ່ສິ່ງຜົນກະທົບໃຫຍ່ທີ່ສຸດ ຊຶ່ງ ແລະ ຍັງຢູ່ໃນລະດັບທີ່ສາມາດຈັດການໄດ້.

ຈາກການສຶກສາປັດໄຈສ່ວນບຸກຄົນໄດ້ພົບວ່າພົບວ່າເພດ, ລະດັບການສຶກສາ, ສະຖານະພາບ, ອາຊີບ, ຈຳນວນສະມາຊິກໃນຄອບຄົວ, ຈຳນວນແຮງງານທີ່ລ້ຽງງົວ, ທີ່ຢູ່ອາໄສ ແລະ ຈຳນວນງົວທີ່ລ້ຽງບໍ່ສົ່ງຜົນຕໍ່ຄວາມແຕກຕ່າງໃນການປະເມີນຜົນກະທົບຂອງການລ້ຽງງົວ. ແນວໃດກໍຕາມມີພຽງປັດໄຈດຽວຄື ປັດໄຈຈຳນວນແຮງງານທີ່ລ້ຽງງົວ ($F = 3.877$, $Sig.=0.003$) ມີຄວາມແຕກຕ່າງທາງສະຖິຕິຊຶ່ງໝາຍຄວາມວ່າຈຳນວນງົວແຕກຕ່າງກັນ ຈະມີການຮັບຮູ້ຜົນກະທົບຂອງການລ້ຽງງົວທີ່ແຕກຕ່າງກັນ ທັງນີ້ອາດເນື່ອງມາຈາກການທີ່ຜູ້ລ້ຽງງົວຈຳນວນຫຼາຍຈະໄດ້ພົບກັບຄວາມທ້າທາຍໃນການຄຸ້ມຄອງຜົນກະທົບຫຼາຍກວ່າ. ຜົນການວິເຄາະສະແດງໃຫ້ເຫັນຄວາມສຳພັນທີ່ຊັດເຈນລະຫວ່າງຈຳນວນງົວທີ່ລ້ຽງກັບລະດັບຜົນກະທົບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ (ຕາຕະລາງ 4). ພົບວ່າຜູ້ລ້ຽງງົວຂະໜາດນ້ອຍຫາປານກາງ (1-29 ໂຕ) ມີຄ່າສະເລ່ຍ 1.47-1.76 ຢູ່ໃນລະດັບຜົນກະທົບ “ໜ້ອຍທີ່ສຸດ” ຫາ “ໜ້ອຍ” ແລະ ບໍ່ມີຄວາມແຕກຕ່າງກັນພາຍໃນກຸ່ມ ($P>0.05$). ກຸ່ມຜູ້ລ້ຽງງົວ 6-40 ໂຕ ມີຄ່າສະເລ່ຍ 1.57-2.24 ຢູ່ໃນລະດັບຜົນກະທົບ “ໜ້ອຍ” ($P>0.05$). ກຸ່ມຜູ້ລ້ຽງງົວຂະໜາດໃຫຍ່ (30-40 ໂຕ) ແລະ ຂະໜາດໃຫຍ່ຫຼາຍ (40 ໂຕຂຶ້ນໄປ) ມີຄ່າສະເລ່ຍ 2.24-2.66 ຢູ່ໃນລະດັບຜົນກະທົບ “ໜ້ອຍ” ຫາ “ປານກາງ” ການປຽບທຽບລະຫວ່າງຜູ້ລ້ຽງງົວຈຳນວນໜ້ອຍທີ່ສຸດ (1-5 ໂຕ) ແລະ ຜູ້ລ້ຽງງົວຈຳນວນຫຼາຍທີ່ສຸດ (40 ໂຕຂຶ້ນໄປ) ມີຄວາມແຕກຕ່າງທາງດ້ານສະຖິຕິຢ່າງຊັດເຈນ ($P<0.05$). ຜົນການສຶກສານີ້ຊີ້ໃຫ້ເຫັນວ່າຍິ່ງລ້ຽງງົວຈຳນວນຫຼາຍ ຍິ່ງກໍ່ໃຫ້ເກີດຜົນກະທົບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນເຊັ່ນ: ຜົນກະທົບຕໍ່ດິນ, ນ້ຳ, ອາກາດ ແລະ ການນຳໃຊ້ຝື້ນທີ່ (ຕາຕະລາງ 5).

3.4 ຂໍ້ສະເໜີແນະນາຈາກຜູ້ຕອບແບບສອບຖາມ

ຂໍ້ສະເໜີແນະນາຄວາມຕ້ອງການຂອງຜູ້ຕອບແບບສອບຖາມກ່ຽວກັບການລ້ຽງງົວເປັນເສດຖະກິດໃນເມືອງໂພນທອງ ຈາກການວິເຄາະຂໍ້ສະເໜີຂອງຜູ້ຕອບແບບສອບຖາມ 142 ຄົນ ສາມາດຈັດກຸ່ມຄວາມຕ້ອງການຊ່ວຍເຫຼືອຕາມລຳດັບຄວາມສຳຄັນໄດ້ດັ່ງນີ້:

1) ຄວາມຕ້ອງການດ້ານຢາປິ່ນປົວ ແລະ ບໍລິການສັດຕະວະແພດ : ຜູ້ຕອບແບບສອບຖາມເກືອບ 50% ສະແດງຄວາມຕ້ອງການດ້ານການສະໜອງຢາປ້ອງກັນ ແລະ ປິ່ນປົວພະຍາດສັດ. ບັນຫາສຳຄັນທີ່ພົບແມ່ນຄວາມຫຍຸ້ງຍາກໃນການເຂົ້າເຖິງຮ້ານຂາຍຢາສັດເນື່ອງຈາກຢູ່ຫ່າງໄກຈາກຕົວເມືອງ. ຫຼາຍຄົນສະເໜີໃຫ້ຈັດຕັ້ງກອງທຶນຢາປະຈຳບ້ານ ຫຼື “ຕູ້ຢາສັດ” ປະຈຳບ້ານເພື່ອອຳນວຍຄວາມສະດວກໃນເວລາສັດເຈັບເປັນ. ຜູ້ລ້ຽງສັດຍັງປະສົບກັບບັນຫາການເກີດພະຍາດປາກເປື້ອຍລົງເລັບ ແລະ ມີງົວທີ່ຕາຍໂດຍບໍ່ຮູ້ສາເຫດຊັດເຈນ;

2) ຄວາມຕ້ອງການດ້ານອຸປະກອນ ແລະ ໂຄງສ້າງຝັ່ນຖານ : ຜູ້ຕອບແບບສອບຖາມຫຼາຍຄົນສະເໜີຄວາມຕ້ອງການອຸປະກອນເພື່ອປັບປຸງສະຖານທີ່ລ້ຽງສັດ ເຊັ່ນ : ສັງກະສິມຸງຄອກ, ເຫຼັກຄາປຸ, ເຫຼັກໝາມລ້ອມຮົ້ວ ແລະ ອຸປະກອນໃນການສັກຢາ. ບາງຄົນຕ້ອງການໃຫ້ມີການປັບປຸງເສັ້ນທາງເຂົ້າເຖິງສະຖານທີ່ລ້ຽງສັດເພື່ອສະດວກໃນການຂົນສົ່ງ;

3) ຄວາມຕ້ອງການດ້ານອາຫານສັດ ແລະ ທົ່ງຫຍ້າ : ຜູ້ຕອບແບບສອບຖາມຫຼາຍຄົນລາຍງານເຖິງບັນຫາຂາດແຄນອາຫານສັດໃນລະດູແລ້ງ. ຫຼາຍຄົນສະເໜີໃຫ້ມີການສະໜອງແນວຝັນຫຍ້າໃໝ່ທີ່ຂຽວງາມຕະຫຼອດປີ ແລະ ທົນຕໍ່ຄວາມແຫ້ງແລ້ງ. ບາງຄົນຍັງສະເໜີໃຫ້ມີການຂະຫຍາຍຝັ່ນທີ່ສວນຫຍ້າໃໝ່ ແລະ ສົ່ງເສີມການປູກຝັດອື່ນໆ ເພື່ອເປັນອາຫານສັດເພີ່ມເຕີມ;

4) ຄວາມຕ້ອງການດ້ານການເງິນ ແລະ ສິນເຊື່ອ : ຫຼາຍຄົນສະເໜີໃຫ້ມີການສະໜັບສະໜູນດ້ານການເງິນໃນຮູບແບບທຶນດອກເບ້ຍຕ່ຳເພື່ອຂະຫຍາຍການລ້ຽງສັດ. ນອກຈາກນີ້ ຍັງຕ້ອງການທຳຄວາມຮູ້ຈັກ ແລະ ເຂົ້າໃຈນະໂຍບາຍສົ່ງເສີມການລ້ຽງສັດຈາກພາກລັດ ແລະ ໂຄງການສະໜັບສະໜູນຕ່າງໆ. ການເຂົ້າເຖິງແຫຼ່ງທຶນດັ່ງກ່າວຈະຊ່ວຍໃຫ້ຜູ້ລ້ຽງສາມາດລົງທຶນປັບປຸງມາດຕະຖານການລ້ຽງ ແລະ ຂະຫຍາຍຝາມໄດ້;

5) ຄວາມຕ້ອງການດ້ານການຝຶກອົບຮົມ ແລະ ແນວຝັນສັດ : ຜູ້ຕອບແບບສອບຖາມຫຼາຍຄົນຕ້ອງການໃຫ້ມີການຈັດຝຶກອົບຮົມສະເພາະກ່ຽວກັບການລ້ຽງງົວ, ເຕັກນິກການລ້ຽງແບບໃໝ່, ແລະ ການປັບປຸງແນວຝັນສັດ. ບາງຄົນລະບຸວ່າ ງົວຝັນຝື້ນເມືອງບໍ່ໄດ້ມາດຕະຖານຕາມທີ່ຕະຫຼາດຕ້ອງການ ແລະ ຢາກໄດ້ແນວຝັນປັບປຸງໃໝ່. ນອກຈາກນີ້ ຍັງມີຜູ້ສະເໜີໃຫ້ຊ່ວຍຈັດຫາກ້ອນແຮ່ທາດສຳລັບງົວ;

6) ບັນຫາອື່ນໆ : ຜູ້ຕອບແບບສອບຖາມບາງຄົນລາຍງານເຖິງບັນຫາຂາດແຮງງານໃນການລ້ຽງງົວ, ບັນຫາເຫັບ ແລະ ການກຳຈັດເຫັບອອກຈາກຝັ່ນທີ່ສວນຫຍ້າ. ມີການສະເໜີໃຫ້ມີການຊ່ວຍຈ້າງແຮງງານເຂົ້າມາ ແລະ ວິທີການຈັດການກັບປາລາສິດທີ່ສົ່ງຜົນຕໍ່ສຸຂະພາບຂອງງົວ.

4. ວິພາກຜົນ

ຈາກຜົນການສຶກສາທ່າແຮງການລ້ຽງງົວເປັນເສດຖະກິດສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າຊາວກະສິກອນໃນເມືອງໂພນທອງມີຄວາມຄິດເຫັນຕໍ່ທ່າແຮງການລ້ຽງງົວເປັນເສດຖະກິດໃນລະດັບທີ່ສູງໂດຍລວມ (ຄ່າສະເລ່ຍ 4.27, S.D=0.92) ຢູ່ໃນລະດັບຫຼາຍ ເມື່ອພິຈາລະນາຫຼາຍດ້ານພົບວ່າດ້ານຕະຫຼາດໄດ້ຮັບການປະເມີນສູງສຸດ (ຄ່າສະເລ່ຍ 4.60, S.D=0.65) ໃນລະດັບຫຼາຍທີ່ສຸດ ຮອງລົງມາແມ່ນດ້ານເສດຖະກິດ (ຄ່າສະເລ່ຍ 4.41, S.D=0.89), ຖັດມາເປັນດ້ານນະໂຍບາຍ (ຄ່າສະເລ່ຍ 4.20, S.D=1.05) ແລະ ດ້ານສະພາບຝື້ນທີ່ (ຄ່າສະເລ່ຍ 4.20, S.D=0.93) ໃນລະດັບຫຼາຍ ໃນຂະນະທີ່ດ້ານຄວາມຮູ້ ແລະ ຄວາມສາມາດໄດ້ຮັບການປະເມີນຕ່ຳສຸດ (ຄ່າສະເລ່ຍ 3.92, S.D=.11) ແຕ່ກໍຍັງຢູ່ໃນລະດັບຫຼາຍ. ຂໍ້ມູນນີ້ສອດຄ່ອງກັບການສຶກສາຂອງ Costales (2012) ທີ່ກ່າວວ່າການເຂົ້າເຖິງຕະຫຼາດເປັນປັດໄຈສຳຄັນທີ່ສຸດໃນການພັດທະນາການລ້ຽງສັດເປັນເສດຖະກິດ. ໃນຂະນະດຽວກັນການຮັບຮູ້ຜົນກະທົບຂອງການລ້ຽງງົວຕໍ່ສະພາບແວດລ້ອມຢູ່ໃນລະດັບ “ໜ້ອຍ” ໂດຍລວມ (ຄ່າສະເລ່ຍ 1.67, S.D=0.97). ເມື່ອພິຈາລະນາຫຼາຍດ້ານພົບວ່າຜົນກະທົບຕໍ່ສະພາບຝື້ນທີ່ ແລະ ປ່າໄມ້ໄດ້ຮັບການປະເມີນສູງກວ່າດ້ານອື່ນໆແຕ່ກໍຍັງຢູ່ໃນລະດັບ “ໜ້ອຍ” (ຄ່າສະເລ່ຍ 1.91, S.D=1.00), ຮອງລົງມາແມ່ນຜົນກະທົບຕໍ່ອາກາດ (ຄ່າສະເລ່ຍ 1.57, S.D=0.98) ແລະ ຜົນກະທົບຕໍ່ແຫຼ່ງນ້ຳມີຄ່າຕ່ຳສຸດ (ຄ່າ

ສະເລ່ຍ 1.54, S.D=0.93) ຢູ່ໃນລະດັບ “ໜ້ອຍ” ເຊັ່ນກັນ. ຜົນການສຶກສານີ້ແຕກຕ່າງຈາກການຄົ້ນພົບຂອງ FAO (2019) ທີ່ລະບຸວ່າການລ້ຽງສັດເປັນທຸລະກິດຂະໜາດໃຫຍ່ສິ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມຢ່າງຫຼວງຫຼາຍ ເຊິ່ງພົບວ່າການລ້ຽງສັດແບບຊາວນາຂະໜາດນ້ອຍຖືກຍອມຮັບຮູ້ວ່າມີຜົນກະທົບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມໃນລະດັບຕໍ່າ. ການທີ່ຊາວກະສິກອນໃນເມືອງໂພນທອງປະເມີນທ່າແຮງການລ້ຽງງົວເປັນເສດຖະກິດໃນລະດັບສູງ ແຕ່ປະເມີນຜົນກະທົບຕໍ່ສະພາບແວດລ້ອມໃນລະດັບຕໍ່າ ອາດເກີດຈາກຫຼາຍສາເຫດເຊັ່ນ: ການລ້ຽງງົວໃນພື້ນທີ່ຍັງເປັນການລ້ຽງແບບຊາວບ້ານ ບໍ່ໄດ້ເປັນການລ້ຽງແບບອຸດສາຫະກຳ, ພື້ນທີ່ຍັງມີຄວາມອຸດົມສົມບູນ ແລະ ຍັງບໍ່ໄດ້ໃຫ້ຄວາມສຳຄັນຫຼາຍກ່ຽວກັບບັນຫາສິ່ງແວດລ້ອມ. ຜົນການສຶກສານີ້ສອດຄ່ອງກັບຜົນການວິເຄາະຕົວແປທີ່ພົບວ່າຈຳນວນງົວທີ່ລ້ຽງເປັນປັດໄຈດຽວທີ່ສົ່ງຜົນຕໍ່ການຮັບຮູ້ຜົນກະທົບດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມຢ່າງມີຄວາມແຕກຕ່າງທາງສະຖິຕິ. ການຮັບຮູ້ຜົນກະທົບດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມທີ່ຕ່ຳອາດເປັນປະເດັນທີ່ຄວນໃສ່ໃຈໃນໄລຍະຍາວ ຕາມການສຶກສາຂອງ Gerber et al. (2013) ທີ່ຊີ້ວ່າການຂາດການຮັບຮູ້ຜົນກະທົບດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ຈະເປັນອຸປະສັກຕໍ່ການພັດທະນາການລ້ຽງສັດແບບຍືນຍົງ. ສະນັ້ນນະໂຍບາຍການພັດທະນາການລ້ຽງງົວໃນເມືອງໂພນທອງຄວນເນັ້ນການສ້າງຄວາມຕົວກ່ຽວກັບຜົນກະທົບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມຄຽງຄູ່ກັບການສົ່ງເສີມດ້ານເສດຖະກິດ.

ໃນດ້ານການປະເມີນທ່າແຮງການລ້ຽງງົວເປັນເສດຖະກິດ ພົບວ່າປັດໄຈທີ່ຕັ້ງພູມສັນຖານ (ບ້ານທີ່ຢູ່ອາໄສ) ມີຄວາມແຕກຕ່າງທາງສະຖິຕິ ໂດຍບ້ານປຸງຮ້ອນມີຄ່າສະເລ່ຍການປະເມີນທ່າແຮງສູງກວ່າບ້ານອື່ນ (4.57). ຜົນການສຶກສານີ້ສອດຄ່ອງກັບການສຶກສາຂອງ Baival & Fernandez-Gimenez (2012) ທີ່ພົບວ່າປັດໄຈດ້ານພູມສັນຖານມີຜົນຕໍ່ການເບິ່ງເຫັນທ່າແຮງທາງເສດຖະກິດຂອງການລ້ຽງສັດຢ່າງຊັດເຈນ ເນື່ອງຈາກລັກສະນະທາງນິເວດທີ່ແຕກຕ່າງກັນ, ການເຂົ້າເຖິງຕະຫຼາດ ແລະ ພື້ນຖານໂຄງລ່າງທີ່ແຕກຕ່າງກັນໃນແຕ່ລະພື້ນທີ່. ໃນທາງກົງກັນຂ້າມ ການປະເມີນຜົນກະທົບດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມພັດຂຶ້ນກັບຈຳນວນງົວທີ່ລ້ຽງຢ່າງມີຄວາມແຕກຕ່າງທາງສະຖິຕິ ເຊິ່ງຜູ້ທີ່ລ້ຽງງົວຫຼາຍກວ່າ 40 ໂຕຮັບຮູ້ຜົນກະທົບໃນລະດັບປານກາງ (ຄ່າສະເລ່ຍ 2.66) ຂະນະທີ່ຜູ້ລ້ຽງງົວໜ້ອຍກວ່າ 5 ໂຕຮັບຮູ້ຜົນກະທົບໃນລະດັບໜ້ອຍທີ່ສຸດ (ຄ່າສະເລ່ຍ 1.47). ຜົນການສຶກສານີ້ສອດຄ່ອງກັບການສຶກສາຂອງ Gerber et al. (2013) ທີ່ລະບຸວ່າຜົນກະທົບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມຂອງການລ້ຽງສັດແມ່ນມີຄວາມສຳພັນໂດຍກົງກັບຂະໜາດຝູງສັດ ໂດຍຂະໜາດຝູງສັດທີ່ໃຫຍ່ກວ່າມັກກໍ່ໃຫ້ເກີດມົນລະພິດທາງດິນ, ນ້ຳ ແລະ ອາກາດໃນລະດັບທີ່ສູງກວ່າ. ຈາກຜົນການສຶກສານີ້ຍັງເຫັນໄດ້ວ່າເຖິງແມ່ນວ່າຜູ້ລ້ຽງງົວຂະໜາດໃຫຍ່ຈະຮັບຮູ້ຜົນກະທົບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມຫຼາຍກວ່າ ແຕ່ມີຄວາມໜ້າສັງເກດທີ່ຄ່າສະເລ່ຍຍັງຄົງຢູ່ໃນລະດັບປານກາງເທົ່ານັ້ນ (2.66) ບໍ່ໄດ້ຮັບຮູ້ວ່າການລ້ຽງງົວຈຳນວນຫຼາຍສິ່ງຜົນກະທົບຮ້າຍແຮງຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ. ສິ່ງນີ້ອາດສະທ້ອນເຖິງການຂາດຄວາມຮູ້ ຫຼື ຄວາມຕື່ນຕົວກ່ຽວກັບບັນຫາສິ່ງແວດລ້ອມໃນຊຸມຊົນຊື່ນນະບົດຂອງລາວ ເຊິ່ງສອດຄ່ອງກັບຂໍ້ສັງເກດຂອງ (Statistics, FAO. (2019) ທີ່ວ່າຄວາມຮູ້ກ່ຽວກັບຜົນກະທົບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມຂອງການລ້ຽງສັດຍັງຢູ່ໃນລະດັບຕ່ຳໃນຫຼາຍປະເທດກຳລັງພັດທະນາ, ເຊິ່ງເປັນອຸປະສັກຕໍ່ການພັດທະນາການລ້ຽງສັດແບບຍືນຍົງ.

ຜົນການວິເຄາະນີ້ຍັງສະທ້ອນໃຫ້ເຫັນວ່າປັດໄຈທີ່ສົ່ງຜົນຕໍ່ທ່າແຮງທາງເສດຖະກິດ ແລະ ຜົນກະທົບດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມແມ່ນແຕກຕ່າງກັນ ຊຶ່ງອາດເປັນສິ່ງທ້າທາຍໃນການວາງນະໂຍບາຍທີ່ຊ່ວຍສົ່ງເສີມທ່າແຮງທາງເສດຖະກິດໄປພ້ອມໆກັບການຄຳນຶງເຖິງຜົນກະທົບຕໍ່

ສິ່ງແວດລ້ອມ. Boogaard et al. (2011) ໄດ້ສະເໜີວ່າ ການພັດທະນານະໂຍບາຍການລ້ຽງສັດແບບຍືນຍົງຄວນຄຳນຶງເຖິງຄວາມແຕກຕ່າງໃນການຮັບຮູ້ ແລະ ທັດສະນະຂອງຜູ້ລ້ຽງສັດໃນແຕ່ລະພື້ນທີ່ ແລະ ແຕ່ລະຂະໜາດຝາມ.

5. ສະຫຼຸບ

ຜົນການຄົ້ນຄວ້າໄດ້ສະແດງໃຫ້ເຫັນຫຼາຍປະເດັນສຳຄັນກ່ຽວກັບທ່າແຮງ ແລະ ຜົນກະທົບຂອງການຂະຫຍາຍທົ່ງຫຍ້າລ້ຽງງົວຕໍ່ເສດຖະກິດຂອງເມືອງໂພນທອງ. ດ້ານທ່າແຮງການລ້ຽງງົວການວິສິກສາພົບວ່າປັດໄຈສ່ວນບຸກຄົນເກືອບທັງໝົດເຊັ່ນ: ເພດ, ອາຍຸ, ລະດັບການສຶກສາ, ສະຖານະພາບການແຕ່ງງານ, ອາຊີບ, ຈຳນວນສະມາຊິກໃນຄອບຄົວ, ຈຳນວນແຮງງານ ແລະ ຈຳນວນງົວ ບໍ່ສົ່ງຜົນຕໍ່ຄວາມແຕກຕ່າງໃນການປະເມີນທ່າແຮງການລ້ຽງງົວ ສະທ້ອນໃຫ້ເຫັນວ່າປະຊາກອນທຸກກຸ່ມມີທັດສະນະຄະຕິທີ່ບວກຄ້າຍຄືກັນຕໍ່ທ່າແຮງການລ້ຽງງົວ. ແນວໃດກໍຕາມ, ປັດໄຈດ້ານບ້ານທີ່ຢູ່ອາໄສສົ່ງຜົນຕໍ່ຄວາມແຕກຕ່າງທາງສະຖິຕິ, ໂດຍພົບວ່າບ້ານປຸງຮ້ອນປະເມີນທ່າແຮງການລ້ຽງງົວສູງກວ່າບ້ານປາກອີມ ແລະ ບ້ານນາຫຼວງຢ່າງຊັດເຈນ, ໃນຂະນະທີ່ບ້ານນາຊ່ອນຢູ່ໃນລະດັບກາງ, ຊຶ່ງສະທ້ອນໃຫ້ເຫັນຄວາມແຕກຕ່າງຂອງສະພາບພູມສາດ, ຄວາມອຸດົມສົມບູນຂອງດິນ ແລະ ໂອກາດການເຂົ້າເຖິງຕະຫຼາດຂອງແຕ່ລະບ້ານ.

ດ້ານຜົນກະທົບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ ຈາກການສຶກສາພົບວ່າຈຳນວນງົວທີ່ລ້ຽງມີຜົນຕໍ່ລະດັບການປະເມີນຜົນກະທົບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມຢ່າງຊັດເຈນ ຜູ້ລ້ຽງງົວຂະໜາດນ້ອຍ (1-5 ໂຕ) ມີຄ່າສະເລ່ຍຢູ່ທີ່ 1.47 (ລະດັບ “ໜ້ອຍທີ່ສຸດ”) ຜູ້ລ້ຽງງົວຂະໜາດກາງ (6-29 ໂຕ) ມີຄ່າສະເລ່ຍຢູ່ທີ່ 1.57-1.76 (ລະດັບ “ໜ້ອຍ”) ຜູ້ລ້ຽງງົວຂະໜາດໃຫຍ່ (30-40 ໂຕ) ມີຄ່າສະເລ່ຍຢູ່ທີ່ 2.24 (ລະດັບ “ໜ້ອຍ”) ແລະ ຜູ້ລ້ຽງງົວຂະໜາດໃຫຍ່ຫຼາຍ (40 ໂຕຂຶ້ນໄປ) ມີຄ່າສະເລ່ຍຢູ່ທີ່ 2.66 (ລະດັບ “ປານກາງ”). ຄວາມແຕກຕ່າງລະຫວ່າງຜູ້ລ້ຽງງົວຂະໜາດນ້ອຍ (1-5 ໂຕ) ແລະ ຂະໜາດໃຫຍ່ຫຼາຍ (40 ໂຕຂຶ້ນໄປ) ມີຄວາມແຕກຕ່າງກັນທາງສະຖິຕິ ຊຶ່ງສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າຍິ່ງຂະຫຍາຍການລ້ຽງງົວຫຼາຍຂຶ້ນຜົນກະທົບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມກໍຍິ່ງເພີ່ມຂຶ້ນເຊັ່ນກັນ.

6. ຂໍ້ຂັດແຍ່ງ

ຜູ້ຂຽນຍັງຍືນຍົງວ່າບໍ່ມີການຂັດແຍ່ງຜົນປະໂຫຍດທາງດ້ານການເງິນ ຫຼື ສ່ວນຕົວ ທີ່ອາດມີຜົນຕໍ່ຜົນການສຶກສາ ທີ່ນຳສະເໜີໃນບົດຄົ້ນຄວ້ານີ້.

7. ເອກະສານອ້າງອີງ

ແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ເມືອງໂພນທອງ (2015). ກອງປະຊຸມໃຫຍ່ຄັ້ງທີ I ຂອງອົງຄະນະພັກເມືອງໂພນທອງ ວ່າດ້ວຍການກຳນົດຂອບເຂດແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມປີ 2015-2019, ບົດສະຫຼຸບປະຈຳປີ 2023 ຫ້ອງການກະສິກຳ-ປ່າໄມ້ເມືອງໂພນທອງ.

Alexander, K., Case, P., Jones, M., & Connell, J. (2017).

Commercialising smallholder agricultural production in Lao People's Democratic Republic. *Development in Practice*, 27(7), 965-980.

<https://doi.org/10.1080/09614524.2017.1353064>

Baival, B., & Fernández-Giménez, M. E. (2012). Meaningful learning for resilience-building

- among Mongolian pastoralists. *Nomadic Peoples*, 16(2), 53-77. Doi:10.3167/np.2012.160205
- Boogaard, B. K., Boekhorst, L. J. S., Oosting, S. J., & Sørensen, J. T. (2011). Socio-cultural sustainability of pig production: Citizen perceptions in the Netherlands and Denmark. *Livestock Science*, 140(1-3), 189-200. <https://doi.org/10.1016/j.livsci.2011.03.028>
- CDAIS. (2018). *A Story of Change on cattle production – CDAIS*. <https://cdais.net/home/pilots-countries/laos/story-of-change/>
- Costales, A. (2012). Livestock sector development, economic growth, and poverty reduction. *The Philippine Review of Economics*, 47(2), 41–54.
- Cramb, R.A. (2020). *White gold: The commercialisation of rice farming in the Lower Mekong Basin*. Springer Nature. DOI:10.1007/978-981-15-0998-8
- Delgado, C. L., Rosegrant, M. W., Steinfeld, H., Ehui, S. K., & Courbois, C. (1999). *Livestock to 2020: The next food revolution* (Vol. 61). Intl Food Policy Res Inst.
- Gerber, P., Chilonda, P., Franceschini, G., & Menzi, H. (2005). Geographical determinants and environmental implications of livestock production intensification in Asia. *Bioresource technology*, 96(2), 263-276. <https://doi.org/10.1016/j.biortech.2004.05.016>
- Gerber, P.J., Steinfeld, H., Henderson, B., Mottet, A., Opio, C., Dijkman, J., Falcucci, A. & Tempio, G. (2013). *Tackling climate change through livestock: A global assessment of emissions and mitigation opportunities*. Food and Agriculture Organization of the United Nations (FAO), Rome. <https://www.fao.org/4/i3437e/i3437e.pdf>
- Kandee, T., Sakkatat, P., Kanokhong, K., & Fongmul, S. (2024). Factors Affecting Potential of Beef Cattle Farmer on Good Animal Husbandry Practice (GAHP) in the Farm in Phonxay District, LuangPrabang Province, Lao People's Democratic Republic. *Maejo Journal of Agricultural Production*, 6(1), 85–93.
- Lestrelin, G., Castella, J. C., & Bourgoïn, J. (2012). Territorialising Sustainable Development: The Politics of Land-use Planning in Laos. *Journal of Contemporary Asia*, 42(4), 581–602. <https://doi.org/10.1080/00472336.2012.706745>
- MAF. (2015). Agriculture Development Strategy to 2025 and Vision to 2030. Vientiane, Lao PDR.
- Nampanya, S., Khounsy, S., Abila, R., Young, J. R., Bush, R. D., & Windsor, P. A. (2016). Financial impacts of foot-and-mouth disease at village and national levels in Lao PDR. *Transboundary and Emerging Diseases*, 63(5), e403-e411.
- Napasirth, P., & Napasirth, V. (2018). Current situation and future prospects for beef production in Lao People's Democratic Republic—A review. *Asian-Australasian journal of animal sciences*, 31(7), 961.
- Norbouasamai, F., Phouthaxay, P., Sihar, P., & Chasensong, K. (2023). The Opinions of Farmers on the Cultivation of Fresh Green Soybeans of the Company after Harvesting Rice in Huana Village, Phieng District, Xayabouly Province. *Souphanouvong University Journal Multidisciplinary Research and Development*, 9(3), 74–84. Retrieved from <https://www.su-journal.com/index.php/su/article/view/420>
- Phonvisay, A., & Manolom, T. (2022). Contract Farming and Agribusiness Related to China Investment in Northern Laos. In *China's Belt and Road Initiative in ASEAN: Growing Presence, Recent Progress and Future Challenges* (pp. 331-343).
- Phouyyavong, K., Tomita, S., & Yokoyama, S. (2019). Impact of forage introduction on cattle grazing

practices and crop–livestock systems: a case study in an upland village in northern Laos. *The rangeland journal*, 41(4), 323-334.

Pica-Ciamarra, U., & Otte, J. (2008). Animal Health Policies in Developing Countries—A Review of Options. *Pro-Poor Livestock Policy Initiative*, 8, 1-27.

SPSS Inc. (2008). *SPSS Statistics for Windows, Version 17.0. User's Guide*. SPSS Inc.

Statistics, FAO. (2019). *Food and Agriculture Organization of the United Nations: Rome*.

Subharat, S., Wada, M., Sutar, A., Abila, R., Khounsy, S., & Heuer, C. (2022). Livestock movement patterns in the main livestock production

provinces of Lao PDR. *Transboundary and emerging diseases*, 69(4), e322-e335.

Vongsiharath, V. (2011). Forest cover and land-use changes in Lao PDR: According to the national forest reconnaissance survey. *Department of Forestry: Vientiane, Lao PDR*, 75-116.

Wassenaar, T., Gerber, P., Verburg, P.H., Rosales, M., Ibrahim, M., and H. Steinfeld, H. (2007). Projecting land use changes in the Neotropics: The geography of pasture expansion into forest. *Global Environmental Change*, 17(1), 86-104. <https://doi.org/10.1016/j.gloenvcha.2006.03.007>

Yamane, T. (1973). *Statistics: An introductory analysis* (3rd ed.). Harper & Row.

ຕາຕະລາງ 1. ຂໍ້ມູນສ່ວນບຸກຄົນ

ບ້ານ	ຈຳນວນ (ຄອບຄົວ)	ສ່ວນຮ້ອຍ (%)
ນາຊ່ອນ	54	38.03
ນາຫຼວງ	48	33.80
ປຸ່ງຮ້ອນ	29	20.42
ປາກອີມ	11	7.75
ລວມ	142	100.00
ເພດ	ຈຳນວນ (ຄົນ)	ສ່ວນຮ້ອຍ (%)
ຊາຍ	93	65.49
ຍິງ	49	34.51
ລວມ	142	100.00
ຊ່ວງອາຍຸ	ຈຳນວນ	ສ່ວນຮ້ອຍ (%)
0-19	4	2.82
20-29	11	7.75
30-39	42	29.58
40-49	56	39.44
50-59	22	15.49
60 ຂຶ້ນໄປ	7	4.93
ລວມ	142	100.00
ລະດັບການສຶກສາ	ຈຳນວນ	ສ່ວນຮ້ອຍ (%)
ປະຖົມ ຫຼື ຕ່ຳກວ່າ	91	64.08
ມັດທະຍົມສຶກສາຕອນຕົ້ນ (ມ.3)	34	23.94

ມັດທະຍົມສຶກສາຕອນປາຍ (ມ.6) ຫຼື ຊັ້ນກາງ	12	8.45
ອານຸປະລິນຍາ ຫຼື ຊັ້ນສູງ	4	2.82
ປະລິນຍາຕີ ຫຼື ສູງກວ່າ	1	0.70
ລວມ	142	100.00
ສະຖານະພາບ	ຈຳນວນ	ສ່ວນຮ້ອຍ (%)
ໂສດ	3	2.11
ແຕ່ງງານ	136	95.77
ໝ້າຍ	3	2.11
ລວມ	142	100.00
ອາຊີບ	ຈຳນວນ	ສ່ວນຮ້ອຍ (%)
ຜະນົງງານລັດ	7	4.93
ປະຊາຊົນ	135	95.07
ລວມ	142	100.00
ຈຳນວນສະມາຊິກໃນຄອບຄົວ (ຄົນ)	ຈຳນວນ	ສ່ວນຮ້ອຍ (%)
0-3	7	4.93
4-6	96	67.61
7-9	32	22.54
10 ຂຶ້ນໄປ	7	4.93
ລວມ	142	100.00
ຈຳນວນແຮງງານທີ່ລ້ຽງງົວ (ຄົນ)	ຈຳນວນ	ສ່ວນຮ້ອຍ (%)
0-3	126	88.73
4-6	16	11.27
ລວມ	142	100.00
ຈຳນວນງົວທີ່ລ້ຽງທັງໝົດ (ໂຕ)	ຈຳນວນ	ສ່ວນຮ້ອຍ (%)
1-5	24	16.90
6-10	35	24.65
11-20	48	33.80
21-29	21	14.79
30-40	9	6.34
40 ຂຶ້ນໄປ	5	3.52
ລວມ	142	100.00

ຕາຕະລາງ 2. ທ່າແຮງດ້ານຕະຫຼາດ

ລ/ດ	ລວມທ່າແຮງການລ້ຽງງົວເປັນເສດຖະກິດ	ຄ່າສະເລ່ຍ	S.D	ຄວາມໝາຍ
1	ທ່າແຮງດ້ານນະໂຍບາຍ	4.20	1.05	ຫຼາຍ
2	ທ່າແຮງດ້ານສະພາບພື້ນທີ່	4.20	0.93	ຫຼາຍ
3	ທ່າແຮງດ້ານຄວາມຮູ້ ແລະ ຄວາມສາມາດ	3.92	1.11	ຫຼາຍ

4	ທ່າແຮງດ້ານເສດຖະກິດ	4.41	0.89	ຫຼາຍ
5	ທ່າແຮງດ້ານຕະຫຼາດ	4.60	0.65	ຫຼາຍທີ່ສຸດ
	ລວມສະເລ່ຍ	4.27	0.92	ຫຼາຍ

ຕາຕະລາງ 3. ຜົນການປຽບທຽບແຕກຕ່າງຂອງຄ່າສະເລ່ຍລະຫວ່າງບ້ານຕໍ່ທ່າແຮງການລ້ຽງງົວເປັນເສດຖະກິດ

ບ້ານ	N	ຄ່າສະເລ່ຍ	S.D	ຄວາມໝາຍ
ປາກອຶມ	11	4.14 ^a	0.65	ຫຼາຍ
ນາຫຼວງ	48	4.19 ^a	0.46	ຫຼາຍ
ນາຊ່ອນ	54	4.20 ^{ab}	0.23	ຫຼາຍ
ປຸ້ງຮ້ອນ	29	4.57 ^b	0.23	ຫຼາຍທີ່ສຸດ

ໝາຍເຫດ: ອັກສອນທີ່ແຕກຕ່າງກັນລະບຸຄ່າຄວາມແຕກຕ່າງທາງສະຖິຕິໃນແນວຕັ້ງ ($P < 0.05$)

ຕາຕະລາງ 4. ລວມຜົນກະທົບການຂະຫຍາຍທົ່ງຫຍ້າລ້ຽງລ້ຽງງົວຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ

ລ/ດ	ລວມຜົນກະທົບຂອງການລ້ຽງງົວຕໍ່ສະພາບແວດລ້ອມ ຈາກການຂະຫຍາຍທົ່ງຫຍ້າລ້ຽງສັດ	ຄ່າສະເລ່ຍ	S.D	ຄວາມໝາຍ
1	ຜົນກະທົບຕໍ່ສະພາບພື້ນທີ່ ແລະ ປ່າໄມ້	1.91	1.00	ໜ້ອຍ
2	ຜົນກະທົບຕໍ່ແຫຼ່ງນ້ຳ	1.54	0.93	ໜ້ອຍ
3	ຜົນກະທົບຕໍ່ອາກາດ	1.57	0.98	ໜ້ອຍ
4	ລວມສະເລ່ຍ	1.67	0.97	ໜ້ອຍ

ຕາຕະລາງ 5. ຜົນການປຽບທຽບແຕກຕ່າງຂອງຄ່າສະເລ່ຍລະຫວ່າງປັດໄຈຈຳນວນງົວທີ່ລ້ຽງຕໍ່ຜົນກະທົບຂອງການລ້ຽງງົວຕໍ່ສະພາບແວດລ້ອມ ຈາກການຂະຫຍາຍທົ່ງຫຍ້າລ້ຽງສັດ

ປັດໄຈຈຳນວນງົວທີ່ລ້ຽງ	N	ຄ່າສະເລ່ຍ	S.D	ຄວາມໝາຍ
1-5	24	1.47 ^a	0.28	ໜ້ອຍທີ່ສຸດ
6-10	35	1.57 ^{ab}	0.52	ໜ້ອຍ
11-20	48	1.66 ^{ab}	0.71	ໜ້ອຍ
21-29	21	1.76 ^{ab}	0.73	ໜ້ອຍ
30-40	9	2.24 ^{bc}	1.00	ໜ້ອຍ
40 ຂຶ້ນໄປ	5	2.66 ^c	0.28	ປານກາງ

ໝາຍເຫດ: ອັກສອນທີ່ແຕກຕ່າງກັນລະບຸຄ່າຄວາມແຕກຕ່າງທາງສະຖິຕິໃນແນວຕັ້ງ ($P < 0.05$)